

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

6. De cooperantibus cum Hæreticis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

privilegia circa absolutionem hæretici, non verò hæretici relapsi. Notat verò Peña apud Suarez l. c. priorem opinionem in praxi nullum habere locum, quia, qui est publicè correptus, semper ex praxi tribunalium facit abjuratorem generalem omnium errorum, quam, si relabitur in quancunque hæresim, in abjuratam relabitur, atque adeò relapsus sine dubio erit.

§. VI. De Cooperantibus cum Hæreticis.

Credens, Raptor, Defensor, Fautor Hæreticorum.

1. **C**redens est ille qui assentitur erroribus hæreticis, ut si quis etiam nesciens errorem particularem, dicat se credere, quod Hæreticus credit: ita Suar. de off. d. 2.1. sect. 2. n. 9. & d. 2.4. de fide, sect. 1. n. 2. Sanchez l. c. in Dec. cap. 10. Pen. 2. p. Director. q. 50. comm. 75. Farin. de hæresi, q. 181. n. 104. Hic autem, quamvis, verè sit hæreticus, jam enim assentitur implicite errori contra fidem, unde, & incurrit eandem prædictas penas, tamen hic ad majorem expressionem ponitur sub nomine credentis.

2. Receptor est is, qui hæreticum causa hæresis, fugientem, quocunque in loco, vel modo recipiat, seu abscondat, modò sciat, illum ob hæresim fugere.

3. Defensor est, qui vel hæretici etiam mortui errorem, vel hæretici personam ob causam hæresis defendit, ut si rationes afferat in favorem erroris, vel errorem, seu errantem hæreticum laudet, vel si dolo, potentia, muneribus, aliave arte impediatur, hæreticus capiatur, vel curet ut captus fugiat. Ita Sanchez ibid. n. 17.

4. Fautor est, qui similiter in causa hæresis hæretico favet, vel commissione, vel omissione. Primo modo esset, si illum domi quis abscondat, auxilium præbeat, ut fugiat, processum falsificet, vel celestet, & similes, quamvis reducantur ad receptores, vel defensores, tamen majoris explicationis gratia etiam sub nomine fautoris designantur.

Secundo modo esset, si cum teneatur quis ex officio illum capere, indicare, punire; non capit, non indicat, non punit.

5. Dixi (ex officio) nam licet alii omnes non indicantes, & non capientes, cum possint, saltem quando ab Inquisitoribus id illis præcipitur, sub nomine fautorum comprehendantur, ex Pen. cit. q. 53. Sanchez. cit. n. 15. probabile tamen est in conscientia non esse ejusdem generis eos, qui ex iustitia ad illas actiones non obligantur. Sic Farin. q. 182. §. 2. n. 36. Emeric. 2. p. q. 52. n. 3. Castro P. t. 1. tr. 4. de fide, d. 3. c. 5. num. 1. Etro, v. g. quod homo privatus delinquit, si non denuntiet hæreticum, non est tamen fautor ex iniustitia: at officialis, seu, ut vocant, familiaris, puta Inquisitor si non puniat, cruce signatus si non denuntiet, erit fautor, quia ex officio, & iustitia ipsi incumbit magis hæreticos corrigi, quam incumbat privatis. Hos omnes præditos à numero primo, uno verbo, vocabimus deinceps faventes hæreticis.

6. Nota autem tria. Primò si ejusmodi actiones cedant qualem in favorem hæresis; sed non à te fiant ob favendam hæresim, sed ut amico, vel consanguineo favetas, non es censendus favens hæretico. Ita Sanchez cit. cap. 10. n. 5. contra Castro Palaum cit. num. 9. Ratio est, quia verè hic non favet hæretico, ut hæretico, sed ut subiecto alterius obligationis humanæ; & per accidens est, quod redundet in favorem hæresis. Si res sit dubia, an faveris ut amico, an non ut hæretico, vide supra, lib. 1. cap. 3. §. 7. v. Hæreticus.

7. Secundò, si favor non habuit effectum: v. g. occultasti hæreticum in causa hæresis, ne caperetur, sed tamen captus est, eris censendus favens: Ita Castro Palaus ibid. n. 11. contra Bonacinam de censuris in particulari, disp. 1. q. 1. p. 3. n. 3. & Sanchez ibid. num. 9. Ratio est, quia ex parte tua posuisti totam protectionem; ergo absolutione favens fuisti, Fautor, & hic opinionem Sanchez,

& modò num. præcedente, opinionem Castro Palai saltem propter eorum auctoritatem esse probabiles.

8. Tertiò favor debet esse de vera hæresi, non verò de hæresi quomodocunque præsumpta: ita Suar. disp. 24. de fide, sect. 1. num. 33. v. g. si faver quis excommunicato ob causam fidei non curanti per annum se ab illa abjici, qui certe præsumitur in foro externo hæreticus, & verè, inquam, quis huic excommunicato, non erit in conscientia favens hæretico; quia verè is excommunicatus non est hæreticus. Idem dic de faventibus Maleficis, Veneficis, & similibus, quæ hæretici non sunt. Ita Sanchez. cit. num. 14.

Pæna faventium hæreticis.

Potissima pæna faventium hæreticis (utique etiam non denuntiatis in Bulla Cœna num. 1.) est excommunicatio lata Pontifici reservata. Quid si sic excommunicati denuntientur ab Ecclesia nominatim, ipsi verò per annum in ea inordinerint, ejus absolutionem non curantes, tunc incurrunt alias penas in jure latas, c. Excommunican. §. credentes, de hæresi. nempe infamiae, inhabilitatis ad officium, &c. quas vide apud citatos. Vide etiam aliqua huic facientia supra, n. 15. & 16.

§. VII. De Libris Hæreticorum, & per occasionem de aliis libris prohibitis.

1. **E**xstant quatuor prohibitiones circa lectionem librorum.

Prima est in Bulla Cœna de libris hæreticorum hæresim continentibus, vel de Religione tractantibus, de quibus infra, latè.

2. Secunda est Sixti V. Cœli, & Terra, qui sub excommunicatione lata sententia Summòque Pontifici reservata prohibet libros Astrologiæ Judiciariæ, seu divinationis æ futuris contingentibus, liberis, additque in hunc modum: Mandamus ut contra scienter legentes, aut retinentes, libros & scripta hujusmodi, Inquisitores procedant.

3. Tertia Clementis VIII. in Judic. prohib. & apud Azor. tom. 1. lib. 8. cap. 16. quæst. 14. lege item Merollam tom. 1. d. 2. cap. 2. coroll. 7. difficult. 4. num. 354. qui sub eadem excommunicatione lata; sed non reservata prohibet libros Hæresiarum, etiam non tractent de Religione, nec hæresim contineant, donec corrigantur: His addit libros eorum, qui sunt de hæresi suspecti, item Catholicorum, in quibus sunt aliquæ hæreses immixtæ, donec expurgentur: item Talmud, & alios libros Hebræorum, in quibus sit aliquid contra fidem, denique Alcoranum Basilææ impressum.

4. Quarta Pauli V. Cum sicut accepimus: initio expurgati Hispaniæ, impressi anno 1612. & Urbani VIII. Cum sicut asserimus: initio ejusmodi expurgatorii impressi 1632. qui pro Regnis Hispaniæ prohibet omnes libros damnatos, vel reprobatos ab ipso Summo Pontifice, vel Generali Inquisitione Hispanica, idque sub censura Pontifici, vel dictæ Inquisitioni reservata, licet Merolla loc. cit. Azor. loco citato, q. 5. Bonacina de conf. in partic. d. 1. quæst. 2. par. 4. num. 2. & Sanchez, lib. 2. in Dec. c. 10. num. 26. dicant, hanc excommunicationem non esse reservatam, quia scripserunt ante datas dictas constitutiones. Qui autem sint hi libri damnati, cum sint propè innumerabiles, cognosci poterunt ex ipso expurgatorio Hispanico, omnibus obvio.

5. Notat ex his rectè Bonacina loco citato, distinguere debere tres classes librorum. Primò libros hæreticorum hæresim continentem, vel de Religione tractantes, de quibus môx fusè. Secundò libros, vel scripta ob hæresis, vel falsi dogmatis suspicionem, qui prohibentur sub excommunicatione dicta num. 3. & pro Regnis Hispaniæ num. 4. Tertiò libros alios præter dictos, inter quos numerantur libri ex professo tractantes de rebus obfœcenis, quorum lectio non prohibetur sub censura, sed solum